ANUNȚURI

Următorul număr al foii Maximina va apărea la jumătatea lunii ianuarie. Vă mulțumim tuturor pentru sprijin și rugăciuni și vă dorim să Se nască Hristos în sufletele fiecăruia!

• Săptămâna trecută am avut bucuria primirii a **două grupuri de colindători**: tinerii din ASCOR Timișoara și Grupul psaltic Sf. Ioan Damaschin. Fiecare cu specificul său, colindele ieșite din inimi și glasuri bucuroase ne-au atins sufletele. Le mulțumim colindătorilor!

• Mihai Țepeș ne împărtășește **noul proiect al Asociației „Sf. Iosif cel Milostiv” – cantina socială**. S-a primit un imobil în zona Grădiște și se dorește amenajarea sa în acest scop până în primăvara anului viitor. Cantina va produce zilnic mâncare pentru cei nevoiași, de care se ocupă asociația. A doua zi de Crăciun, după Sf. Liturghie, la Bisericuță se va organiza la un concert caritabil de colinde și o agapă, scopul fiind strângerea de fonduri pentru cantina socială.

ȘTIRI

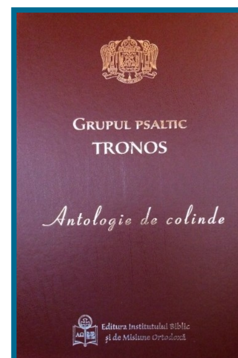

• Cozile din vămile țării sunt tot mai mari. Ore întregi de așteptare, oboseală, răbdare pusă la încercare, claxoane și, da, nervi întinși la maxim... Înarmați cu răbdare, dragoste, pachete cu mâncare, ceai cald, apă și dulciuri, **mai mulți preoți din Arhiepiscopia Aradului, împreună cu Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul**, au mers printre mașinile din coloana care se întindea pe câțiva kilometri în Vama Nădlac II și le-au dus celor care așteptau un strop de speranță. (sursa: arhiepiscopiaaradului.ro)

• **Biserica Ortodoxă este prin excelență filantropică** – prin rugăciune, dar și prin milostenie. Iată câteva lucrări ale bisericilor naționale:
România – mii de copii din fiecare eparhie primesc în aceste zile pachete cu alimente, haine și jucării. Numai în Arhiepiscopia Aradului s-au organizat câteva zeci de astfel de acțiuni.
Moldova -Mitropolia Basarabiei a ajutat câteva sute de familii nevoiașe.
Rusia- la nivelul Patriarhiei Rusiei au fost deschise 235 de centre de ajutor umanitar, care colectează hrană, haine, medicamente, ce sunt apoi distribuite celor în nevoi.
Ucraina – mănăstirile se implică în ajutorarea caselor de copii și a centrelor pentru copiii cu handicap.
Grecia – s-au împărțit mii de pachete familiilor nevoiașe din mai multe eparhii.

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

Grupul psaltic Tronos - ***Antologie de colinde***

Colindele, la noi la români, sunt expresia Scripturii, a adevărurilor teologice, sunt o teologhisire populară a îndumnezeirii omului, purtată prin viu grai de vestitorii Întrupării Fiului lui Dumnezeu.

Nespus de frumos s-a cântat și se cântă acest adevăr în colindele noastre, dar noi trebuie să facem ca Mântuitorul Hristos, Cel Unul Născut, Prunc nou, să Se nască și în sufletele noastre. Ce vas de cinste ajunge omul credincios, ca să fie sălașul unde pruncul Hristos să Se nască neîncetat!

Așteptăm întrebările, sugestiile și eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372.
Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor financiar.

Numărul 49 (LXVIII) 25 decembrie 2021

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

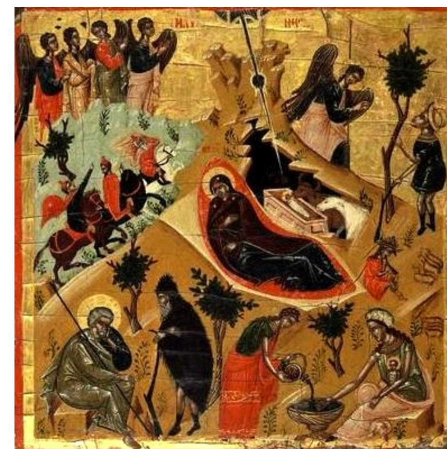

Stropi din BUCURIA NAȘTERII DOMNULUI

Cuvânt al Mitropolitului Serafim de Pireu

Departe de orice pricepere este lucrarea de negrăit a lui Dumnezeu, marea taină a dumnezeieștii iconomii, coborârea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu, care, „a locuit întru noi” ca Dumnezeu-Om, lucru „mai presus de minte” și „mai presus de cugetare”. Desigur, este vorba de natura acestei minuni ce depășește rațiunea omului. Neputința minții omului de a ajunge la adâncurile înțelepciunii lui Dumnezeu este înnăscută, dar este și consecința adâncirii **omului contemporan** întru răutățile zilei. **Sufletul acestuia este secat de lipsa îndulcirii dumnezeiești, slăbit de lipsa gingășiei și întunecat de lipsa Harului**, răbdând mii de chinuri văzute și nevăzute, întru stăpânirea patimilor și întru frenezia păcatului, săraci întru jertfire, dar nu și întru bunuri materiale.

Nu înțelegem, frații mei, câtuși de puțin „sărăcia extremă” a ieslei, „acea înfățișare cu totul smerită” ori „golătatea peșterii” întru care, însă,

„strălucea bogăția dumnezeirii”.

Nici **inima noastră nu se însuflețește de bucuria care tocmai a venit: Domnul Întrupat**. De bucuria care L-a născut: Doamna de Dumnezeu Născătoare, preacurata bucurie și Mângâietoarea noastră, Preasfânta noastră Maică iubitoare și preadulce, care ne întinde brațele aducându-ne nouă, celor mai josnici dintre oameni, bucuria ei, Preadulcele ei Prunc.

Gândiți-vă, frații mei, la **fericirea Preasfintei noastre**, care aduce în lume pe Pruncul de dincolo de vreme.

Ce bucurie nemărginită și binecuvântare simte o mamă atunci când își privește pruncul nou-născut, noul om, înfășat și odihnindu-se în îmbrățișarea ei.

Ce îmbrățișare simte și Născătoarea de Dumnezeu atunci când toate s-au făcut „după cuvântul Tău”, al lui Dumnezeu adică...

Cât de mare îi este bucuria atunci când îi dă, odată cu laptele ei, viață Celui Dătător de Viață și Făcător al Ei. (urm.pag.2)

ÎN ACEST NUMĂR S-AU STRÂNS CRÂMPEIE DIN TABLOUL NAȘTERII DOMNULUI - FELURITE AMINTIRI DE LA CRĂCIUNURILE DE ALTĂDATĂ, ÎNTR-O REVĂRSARE DE FRUMOS ȘI BINE, DIN SUFLETELE FRAȚILOR NOȘTRI. SĂ LE PRIMIM CU INIMI CALDE!

AMINTIRI DE PE VREMEA ÎN CARE COPIII AVEAU O COPILĂRIE FIREASCĂ

Îmi amintesc de mirosul colacilor pregătiți de bunica în Ajunul Crăciunului, de poveștile bunicului la gura sobei, de timpul petrecut laolaltă, de emoția cu care așteptam colindători, de preocuparea pen-tru a păstra cu grijă dulciurile primite încă de pe când începea postul, pentru a avea un brad cât mai frumos, împodobit cu aceste dulciuri; de emoția și grija pe care o aveam să mă trezesc prima, să văd ce mi-a adus Moșul... Cu drag mi-aduc aminte și de serbările, scenetele realizate la școală, care erau prilej de joacă, bucurie! Fi-vor acestea și amintiri ale copiilor de azi?

***Adela*, jud. Arad**

Cât de mare îi este bucuria atunci când **simte mireasma de prunc**, dar și negrăita mireasmă a rodului pântecelui ei, căci desăvârșit Dumnezeiască și desăvârșit omenească fire ține în brațe Preasfânta Născătoare, pe Dumnezeul și pe Fiul ei.

Cât de mare este bucuria ce răzbate din peștera smerită, «palat frumos» împodobit cu Lumina cea neînserată a arătării lui Dumnezeu, bucurie ce inundă zidirea întreagă.

„Acolo îngerii cântă neîncetat, iar păstorii, petrecând noaptea pe câmp, cântare vrednică aduc",

„Să se bucure cerul, să se veselească pământul!", iar „lumea dănțuiește auzind", exclamă imnograful.

Născătoarea de Dumnezeu, așadar, aduce omenirii bucuria ascultării, în locul ucigătoarei fărădelegi a neascultării. Maica Domnului aduce omenirii bucuria mântuirii din tragedia morții.

„Atunci când găsești pe Hristos", zicea Gheronda Porfirie, *„îți este îndestul, nu mai vrei nimic altceva, te liniștești. Devii alt om.* ***Trăiești oriunde, oriunde există Hristos****. Trăiești printre stele, în ceruri cu îngerii, cu sfinții, pe pământ cu oamenii, cu plantele, cu animalele, cu toți, cu toate. Acolo unde există dragoste în Hristos, singurătatea dispare. Ești liniștit, vesel, îndestulat. Nici melancolie, nici boală, nici stres, nici întunecare, nici iad".*

Hristos S-a născut!

Candela CRĂCIUNULUI

Localitatea Giurgiu unde m-am născut și am copilărit are un loc special în inima și sufletul meu, mai ales în preajma sărbătorilor mari, cum ar fi Crăciunul.

La noi în casă de obicei se postea miercurile și vinerile de peste an, dar la Crăciun mai ales. Bunica mea (*mamaie*, cum i se spune la noi) fierbea oalele și le curăța foarte bine pentru a posti tot postul. În ziua de Ajun, dimineața devreme, până nu se lumina de ziuă, veneau copii (fete și băieți) cu *Moș Ajun* și li se împărțeau covrigi, mere, nuci. Apoi urma un adevărat ritual în casă, cum ar fi: ultimele retușuri de curățenie, făcutul mâncării (sarmale, friptură, caltaboș, cozonac, de care se ocupa mama, iar când am mai crescut o ajutam și eu).

La sfârșitul zilei, **seara era o atmosferă de basm în casă**, unde pe sobă erau oalele cu mâncare, curat și cald, iar pe perete era prinsă **o candelă pe care o aprindea bunica și lumina toată casa**. Este o imagine care mi s-a întipărit în memorie, pentru că și azi îmi apare în fața ochilor.

În ziua de Crăciun mergeam la Biserică unde noi, copiii, ne împărtășeam, iar seara, precum și în toate cele trei zile ale Crăciunului, grupuri de băieți veneau cu *Steaua*.

***Alecsandrina*, jud. Giurgiu**

Dubașii din poveste

Sărbătoarea Nașterii Mântuitorului îmi aduce în fiecare an o **caldă nostalgie a copilăriei**.

Mirosul colacilor făcuți de bunica în dimineața Ajunului; noi, copiii, care umblam din casă în casă după colacii pe care-i adunam într-o traistă frumoasă de pânză; zăpada aceea mare, care pe atunci nu speria pe nimeni.

O amintire puternică este despre un neam de-al nostru care a venit întru-un an, poate prin 1975, peste deal cu **dubașii din Troaș**, îmbrăcați în haine mițoase din blană de oaie, să ne colinde de Crăciun. Era așa frumos la lumina lămpii și ei, în mintea mea de copil, păreau desprinși dintr-o poveste.

***Adriana*, jud. Arad**

CRĂCIUNUL copilăriei mele

În zona Vasluiului, unde am copilărit, satele erau sărăcăcioase. Traiul era destul de greu, prin urmare și Crăciunul era unul mai sobru în părțile noastre. Cu toate acestea, mie această sărbătoare mi se părea și frumoasă, și bogată!

Pregătirea sărbătorii începea odată cu ziua Sfântului Andrei, când, strânși în jurul războiului de țesut, mama lucra și începea să ne spună, așa, pe înțelesul nostru, „povestea" Nașterii Mântuitorului. Iar în săptămâna dinaintea Crăciunului, preotul mergea din casă-n casă cu „Nașterea".

Lumea ținea postul cu sfințenie. Chiar dacă se tăia porcul, nimeni nu se atingea de carne până la Crăciun. De altfel, și colacii pe care-i pregăteam împreună cu mama pentru băieții care veneau cu „Steaua" erau tot simpli, din aluat ca de pâine, fără miere sau nucă.

La noi nu se cântau colindele „tradiționale" pe care le-am auzit mult mai târziu la televizor. În Ajun și de Crăciun se umbla cu **„Steaua"**. Grupurile erau formate din 2-3 sau mai mulți băieți, fiecare cu câte o traistă încăpătoare pentru colaci, nuci, mere și bănuți. Ei cântau o colindă care pornea de la versurile troparului Nașterii Domnului în timp ce înălțau în aer „steaua" făcută de ei. Această „stea", confecționată din carton, ca un soare, sprijinită pe un suport de lemn, împodobită cu hârtie colorată și zurgălăi, era mândria colindătorilor... și bucuria privitorilor, mai ales că la noi în sat erau foarte puțini oameni care aveau brad. Primeam, în schimb, bețigașe-artificii pe care le aprindeam, cu multă chibzuință, în Ajun sau de Crăciun. Cât despre Moș Crăciun, acesta ne lăsa darurile lui în noaptea de Ajun... sub pernă: biscuiți, eugenii și mult-râvnitele bomboane, precum și șosete de lână și cizmulițe de iarnă.

În prima zi de Crăciun mergeam cu toții la biserică, după care ne întorceam acasă unde ne așteptau cârnații, chișca (un fel de caltaboși locali) și carnea friptă pe jar. Sarmale și cozonaci sau prăjituri se făceau numai de Anul Nou.

Însă una din cele mai mari bucurii ale sărbătorilor, pentru noi, copiii, cel puțin, erau **zăpezile ca-n povești** și derdelușurile pe care deabia așteptam să probăm noile ghetuțe primite în dar!

Amin! Amin!
Steaua lui Hristos
Ca un soare luminos
Pe pământ a răsărit
Precum Domnul a grăit.
Amin!

***Ionica*, jud. Vaslui**

Colinde-ți, colinde-ți!

În dimineața de Ajun, copii cu bâte arse în foc și o traistuță, merg la colindat, strigând pe drum: **colinde-ți, colinde-ți....** Bâta se înfășoară șerpuind în cârpă și se înnegrește în fum. Apoi se dă jos cârpa, iar unde a fost înfășurat, rămâne alb și unde a fost în fum, este negru.

Femeile care vor, îi cheamă în casă. Cu acele bâte jeresc în jarul din sobă cântând:

Bună dimineața la Moș Ajun,
Că-i mai bun al lui Crăciun,
Porcii grași și unsuroși,
Să-i mănânce oamenii sănătoși.
Oile lânoase,
Vacile lăptoase,
Boii trăgători,
Caii încurători.
La anul și la mulți ani!

Apoi primesc colăcei în formă de 8, mere, nuci, portocale, biscuiți, rahat, mai nou bani. Se aruncă cu grăunte de grâu în curte la plecare. Surcelele de lemn nearse complet din foc se duc în cuibare la găini.

***Mioara*, jud. Mehedinți**

Trăistuța copilăriei

Locul copilăriei mele... Șoimoș, localitate așezată pe malul drept al Mureșului și străjuit de cetatea care îi poartă numele. Atestată documentar din anul 1278, cetatea medievală a fost transformată în reședință luxoasă de către regele Matei Corvin. Părăsită oficial în 1788, cetatea mai păstrează și pot fi admirate încă chenarele balcoanelor și ale ferestrelor, cât și zidurile care fascinează prin istoria și misterul vremurilor de altă dată.

Copilăria trăită la poalele cetății, între biserica ortodoxă zidită în 1792, azi monument istoric, și școala generală situată peste drum de biserică, era plină de evenimente desfășurate în jurul celor 3 piloni. În cei 55 de ani care au trecut, dacă locul nu s-a schimbat vizibil - cetatea-Biserica Ortodoxă și Mănăstirea Maria Radna fiind neschimbate -, **obiceiurile și datinile de sărbători s-au rărit sau unele au dispărut**.

Îmi amintesc cum așteptam cu nerăbdare ziua Ajunului! Nu doar pentru emoția venirii lui Moș Crăciun, ci a mersului de dimineață a „**pițăra**". Obicei rezervat celor mici, până la 7-8 ani, ne trezeam dis-de-dimineață și în grupuri de 5-6 mergeam din casă în casă, vestind nașterea lui Iisus Hristos. Răsuna ulița de glasuri cristaline ....

Bună dimineața lui Moș Ajun,
Da-i mai bună a lui Crăciun,
Gazdă mare să trăiești,
La pițărăi să te gândești,
Să ne dai câte-un colac,
Să ne țină de cald
Ori nuci că-s dulci,
Ori mere ori pere,
Să ne veselim de ele,
Mulțumim gazdă frumos
Și la anul când venim
Sănătoși să vă găsim
La anul și la mulți ani! Sărbători fericite!

Simt și acum mirosul de cozonaci scoși din cuptor și mirosul de mâncare care răzbea din tindele gospodinelor. Și cum **mergeam fericiți, cu trăistuțele burdușite de bunătăți**, pe marginea drumului – singurul drum național la vremea aceea, acoperit de un strat gros de zăpadă proaspăt căzută.

Într-un an a trecut mașina cu lama care curăța șoseaua și zăpada aruncată de ea m-a acoperit complet! Aproape sufocată am fost trasă la suprafață de copiii mai mari, panicați de „dispariția" celui mai mic membru al cetei. După ce mi-am recăpătat respirația, singura mea grijă - cu inocența copilăriei - a fost ca trăistuța mea să nu fi pierdut ceva din bunătățile adunate în ea. Nu am uitat nici până azi, după 55 de ani, pățania și nici spaima de pe chipul mamei când i-am povestit ... aventura. Cu siguranță îmi lipsesc iernile bogate în zăpadă și datini, dar și bucuria primitoare a gazdelor noastre. Vreau să vă împărtășesc că mai păstrez și azi trăistuța... martora pățaniei din Ajunul Crăciunului anului 1965!

***Maria*, jud. Arad**

Craii din Luncoiu

În satul Luncoiu de Jos, de lângă Brad, județul Hunedoara, unde m-am născut și am copilărit, sărbătoarea Crăciunului era așteptată cu nerăbdare, mai ales datorită tradițiilor speciale din sat.

În seara de Ajun se pornea cu colindatul, care se făcea într-o anumită ordine. Astfel, porneau copiii mai mici, așa cam până la clasa a patra, cu **Steaua**, apoi urmau **Craii**, ca un fel de scenetă pe care o pregătesc un grup de tineri adolescenți din sat, iar aceștia se pregăteau cam cu două săptămâni înainte. Această scenetă prezintă drumul celor trei magi de la Răsărit, întâlnirea lor cu împăratul Irod, apoi cu ciobanul și urmată de o colindă.

Următorul grup îl formau **tinerii din sat cu tobe și vioară (ceteră),** care cântau colinde și apoi jucau femeile din casă, îndeosebi tinerele. Era o noapte magică, pentru că toată noaptea se auzeau acești colindători în liniștea nopții.În ziua de Crăciun se merge la Biserică unde, după Dumnezeiasca Liturghie, acel grup numit Craii prezintă sceneta și în Biserică, urmând fiecare la casele lor.

***Ioan*, jud. Hunedoara**

COLINDATUL LA MOȚI

Eu sunt dintr-un cătun de moți din Munții Apuseni, cu case răsfirate, aflat la granița județului Alba cu județul Cluj. E o zonă de munte de unde se vede Muntele Balomireasa și Muntele Mare.

Cea mai apropiată biserică este la 6 km și, deși nu ajungeam foarte des, **moții erau oameni cu frică de Dumnezeu** și parcă **fiecare casă îmi părea o biserică.** Iarna e anotimpul meu preferat, erau zăpezi cât gardurile.

Cum începea Sfântul Post, mama spăla toate vasele cu apă caldă și cenușă, ca să nu mai rămână urmă de unsoare, iar tata (*baciul Ioniță*) aduna, cu mic cu mare, tineri și bătrâni la noi acasă, să învățăm colindele. Noi, fetele, (suntem trei surori) mergeam „în torcării" la alte case, unde torceam fuior și lână, făceam dantelă și colindam.

Primii care așteptau cu nerăbdare Ajunul Crăciunului eram noi, copiii. În dimineața de Ajun mergeam cu **pițăru**. Ne făcea tata o **colindă** (bâtă din alun făcută cu mezdreala), făceam concurs a cui e mai frumoasă și mergeam din casă în casă, cu o străicuță, pe sănii. Când ajungeam la fiecare casă, ziceam: *„Bun Ajunul lui Crăciun, dă-mi colacul cel mai bun!"*. Primeam colăcei, mere și nuci, iar când plecam din casă, spuneam: *„noi ieșim, Dumnezeu intră"*.

În seara de Ajun se adunau la noi cu toții și **porneam la colindat din casă în casă, până în zori**, spre dimineață, vestind Nașterea Domnului. Și acum mai știu colinzile și cu bucurie vă spun o colindă a lui baciu Ioniță:

Asta-i seara, seara mare

Asta-i seara de Ajun, mâine-i ziua de Crăciun.

Mâine Domnul S-a născut

Și pământul a făcut.

S-a născut dintr-o Fecioară

Și e Domn peste popoară.

Sus cerul a ridicat,

Patru stâlpi a rezemat.

Patru stâlpuri de argint,

Mai frumos i-a-mpodobit.

Tot cu stele mărunțele,

Mai presus mai cu mărele.

În ziua de Crăciun toată lumea merge la biserică îmbrăcați cu straie populare (cioareci, pieptare, cămăși albe, căciuli, poale și zădii). Spre lăsarea serii, oamenii așteaptă să vină „**Craii**". Ei sunt șapte tineri moți, care știu a colinda și cânta, recompunând povestea a Pruncului Iisus și a celor trei magi de la Răsărit.

În ziua de Crăciun, gospodinele pun pe masă sarmale, supă cu tăițel, friptură cu sos de mere, cârnați, tobă, cârtăboși și brânză. Nu lipsesc nici plăcintele umplute cu dulceață din fructe de pădure, cozonaci și mălai (făină de porumb foarte fină, zahăr și lapte).

***Anișoara*, jud. Alba**

Crăciunul din Botoşani

văzut printr-o inimă de copil

Iubiţi fraţi şi surori întru Hristos,

Vreau să vă spun o povestioară din copilăria mea, cum era Crăciunul la mine acasă. Sunt din Moldova, judeţul Botoşani, satul Bogdăneşti. Provin dintr-o familie cu mulţi copii, suntem 5 fete şi 2 băieţi. **Părinţii foarte simpli, cu credinţă în Dumnezeu.**

Când eram mici, aşteptam cu nerăbdare Crăciunul să mergem cu colinda. Dar până atunci ne pregăteam în post în fiecare seară. **Mămica ne punea să colindăm, pentru a nu ne face de ruşine la geamul omului.** Stingeam lumina, ne băgam în pat şi toate surorile colindam până adormeam. Aveam o bucurie imensă şi număram zilele până la Crăciun.

Îmi plăcea foarte mult când făcea mămica curăţenie pentru sărbători. Se trezea de dimineaţă. Noi încă eram în pat. Călca toate prosopelele ce le avea la icoane şi carpetele, să le pună la loc. Se călca cu călcător cu jar şi ne lumina casa cu lampă, că nu aveam curent.

Aveam o bucurie imensă când cocea cozonacii şi colacii pentru colindători sau ne făcea „**jufla**". Era prăjitura de post ce o mâncam în ziua de Ajun.

Dar când venea ziua să mergem la colindat, ne îmbrăcam şi aşteptam să vină ora 12 să putem pleca de acasă.

Atunci toată lumea avea porţile larg deschise pentru a primi colindători.

Ne spunea mămica să colindăm frumos, să nu râdem la geamul omului. Seara când veneam acasă, ne răsturnam din straiţă – **aveam mulţi colaci, îi puneam fiecare pe aţă şi ne bătea un cui lângă sobă**. Se uscau şi-i mâncam cu foarte multă poftă.

Nu am avut niciodată brad, nu am primit cadouri, dar am fost şi suntem o familie unită şi fericită şi în ziua de azi când ne întâlnim.

***Maria*, jud. Botoşani**

Pe la case-A CORINDA

Îmi aduc aminte cu dragoste şi entuziasm de această perioadă minunată de pregătire a sărbătorilor de iarnă, încununată cu sărbătoarea Naşterii Domnului nostru Iisus Hristos în ieslea din „Vitleem", după cum frumos viersuieşte imnograful Bisericii noastre Ortodoxe Române, Dimitrie Suceveanu.

În aceste zile mă pregăteam temeinic de plecarea spre ţinutul maramureşean din al cărui neam mă trag. Copil fiind, repetam în fiecare zi colindele „*Steaua sus răsare*", „*Deschide uşa, creştine*" şi „*Astăzi S-a născut Hristos*", colinde pe care le îndrăgeam de mic; îl sunam pe „uncheşul" Găvrilă, ca să-mi scoată **steaua** din „coleşină" (locul unde păstra lemnele pentru iarnă) şi să mi-o pregătească pentru „**corindă**". Ajungând la Borşa, îndată mă întâlneam cu verişorii şi vecinii de pe uliţă şi ne organizam programul. Unii mergeam cu „**Steaua**", alţii cu „**Capra**", alţii cu „**Irodul**" iar alţii cu „**Trei crai**". În ziua Ajunului ne pregăteam toţi săniile, ciorapii de lână şi cizmele cu care urcam de pe la ceasul al nouălea pe cărare, la deal spre pădure, până ne lăsau picioarele, ca mai apoi să luăm a colinda casă cu casă. În tot acest timp ne întâlneam şi cu alţi copii, aşteptându-ne rândul unii altora „pe la case-a colinda". Într-un final ajungeam acasă spre dimineaţă, unde cu bucurie ne număram bănuţii cu care ne cumpăram cele poftite.

***Cosmin*, jud. Maramureş**

La Portiţa Raiului

Cu ceva ani în urmă, pe când eram prunc, am sărbătorit Naşterea Domnului în satul natal al mamei mele, Almaş-Sălişte aflat la interferenţa judeţului Hunedoara cu Arad, pe valea Almaşului, la 12 km de comuna Zam. Satele adiacente Văii Mureşului, atât în Arad, cât mai ales în Hunedoara sunt **păstrătoare de frumoase şi variate tradiţii**, care aduc o notă distinctă de inedit duhovnicesc în marea bogăţie a folclorului românesc, prin originalitatea tematică, bogăţia de sensuri şi prin aleasa măiestrie artistică.

Nu-i uşor de ajuns la Almaş-Sălişte, dar locul şi frumuseţea lui merită osteneala, dar mai ales merită **oamenii, care sunt blajini şi bucuroşi din firea lor**. Aici, am ascultat prima oară **colindele cetei de dubaşi**. Drumul făcut cu noaptea-n cap a trecut foarte repede, urmând ca participarea la Sfânta Liturghie să şteargă orice urmă de greutate a încercărilor întâmpinate pe parcurs. La sfârşitul slujbei, dubaşii colindă prima dată la Biserică, apoi primind binecuvântarea preotului se împărţeau în două sau mai multe cete, mergând pe văile satului, ducând vestea Naşterii Mântuitorului de la o casă la alta. De atunci m-a impresionat acest deosebit obicei de a merge la colindă începând cu ziua de Crăciun, pornind de la biserica aflată în mijlocul satului. Aici, spre deosebire de alte zone, **în Ajun colindă doar cete de copii** care preîntâmpină vestea cea bună a Naşterii. În ziua Praznicului, tot pornind de la biserică, înaintea cetei de dubaşi, colindă grupuri de tineri cu **Steaua** şi **Irozii**. Copil fiind, colinda şi sceneta lor m-au bucurat la fel de mult ca şi a celor maturi, exemplul lor fiind un imbold de a purta aceste obiceiuri şi la oraş.

În mintea şi sufletul „maturului" se perindă şi azi momentele sosirii cetei de dubaşi la casa gazdei, a unchiului unde eram împreună cu familia. Ceata de pe uliţă intră în curte cu marşul dubei însoţit de instrumente muzicale şi strigături. La intrarea în casă, gazda poartă un mic dialog cu dubaşii, invitându-i apoi înăuntru. Începutul se face colindând „Ia sculaţi, voi, boieri mari", apoi urmând „Azi în Ziua lui Crăciunu'" sau „Doua zi după Crăciunu'" în funcţie de ziua când se ajunge la fiecare casă. Alături de cele menţionate mai sunt colinde **specifice pentru momentele** zilei legate de Naşterea Domnului: „Ce sară-i da iastă sară", „Sub cel roşu răsărit", „Bună dragă dimineaţă". Colindele au şi **caracter personal** pentru fiecare casă şi gazdă ca de exemplu: „Fericat ferice - colinda bătrânilor", „Buit-o buit - colinda bogatului", „Ceastă Jupâneasă", „Colinda nevestei", „Colinda vânătorului", colinde pentru majoritatea preocupărilor specifice satului, pentru prunci, juni, fete, cum ar fi „Dalba fecioriţă" şi „Mere Leana la fântână". Este o colindă numită „Colinda cetelor", cântată atunci când se întâlnesc două cete de dubaşi la aceeaşi casă. O colindă deosebită este „Pe munţii cei mari", variantă a baladei populare „Mioriţa". Dar cele mai frumoase sunt **colindele cu încărcătură duhovnicească**, dintre care amintim „Trei sfinţi, trei meşteri mari", „Întreabă sfinţii pe Dumnezeu", „Sfântă Maica lui Iisus", „Sfântă dragă Duminică"; colinde ale Patimilor, Răstignirii şi îngropării Domnului: „Coborî Hristos în lume", „Fântâna lui Mazarat" şi „Îi răsare-un soare". Se păstrează o colindă inspirată din Pilda bogatului lui nemilostiv şi a săracului Lazăr, numită „Când pleacă Pătru la Rai" şi alta „Sus la slava Ceriului", cu mesaj eshatologic legată de judecata faptelor noastre de către Dumnezeu. Frumuseţea imaginilor artistice a versurilor colindelor, a limbii populare în care sunt redate, la care se adaugă şi talentul celor care le cântă sunt caracteristice acestei zone încărcată de spiritualitate.

Aproape de finalul poposirii în fiecare casă urmează şi un moment de bucurie lumească, în care instrumentiştii care însoţesc ceata de dubaşi interpretează **un joc de doi şi o învârtită**. După aceasta gazda mulţumeşte colindătorilor, cinstindu-i cu un colac de grâu frumos, un picior de porc, un cârnat şi o sticlă de vinars, invitându-i să prezinte „Strigătura colacului" şi a celorlalte daruri. Acest moment al dubaşilor este versificat şi strigat de doi dubaşi care se îngână, aducând, pe lângă mulţumire, şi voie bună, prin inserarea unor versuri vesele cum ar fi: ***Ne mai cinsteşte gazda nost'/ Şi cu-n picior de porc mort, / Ce de-ar fi viu ar face gurliu gurliu, / Cu ochii ne-ar vedea, / Cu râtul ne-ar vântura, / De dubaşii noştri nimic nu s-ar mai afla ...***

La final colindătorii mulţumesc gazdei şi prin colinda „Mulţumim la gazda nost", urmând să plece pe acordurile marşului dubei, însoţit de strigături.

Din toate colindele, atunci şi acum, cel mai mult m-a impresionat „La portiţa Raiului" din care, în încheiere aş dori să redau câteva versuri:

La portiţa Raiului
Refren: Domnului Doamne
Şade Maica Domnului
Cu 'n pahar de-argint în mână
Şi de tot plânge şi suspină
Vin îngerii şi-o întreabă
De ce plângi, Măicuţă dragă ?
Cum n 'oi plânge, dragii mei
Dacă oamenii sunt răi ...
C-au uitat pe Dumnezeu
C-au uitat pe Fiul meu ...
Milostivul Dumnezeu
Să ne mântuie de rău!"

***Sorin*, jud. Hunedoara**